

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: suport@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 116
din data de 13.03.2013**

Dosar nr.: 15/2013

Petiția nr.: 87 din data de 09.01.2013

Potent: G.V.

Reclamat: Inspectoratul Școlar al Județului Botoșani, Liceul Tehnologic Special „Ion Pilat”, Ministerul Educației Naționale, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

Obiect: petentul persoană cu handicap a fost refuzat de către Comisia județeană pentru evaluare la înscrierea în clasa a V-a, forma învățământ la domiciliu pe motiv că a depășit vârsta de 30 de ani.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

I.1.1. G.V.

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. Inspectoratul Școlar al Județului Botoșani

I.2.2. Liceul Tehnologic Special „Ion Pillat” Dorohoi

I.2.3. Ministerul Educației Naționale

I.2.4. Ministerul Muncii, Familiei

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Prin petiția înregistrată cu nr. 87 din data de 09.01.2013, petentul persoană cu handicap sesizează că a solicitat înscrierea în clasa a V-a, forma învățământ la domiciliu și a fost refuzat deoarece a depășit vârsta de 30 de ani.

III. Procedura de citare

3.1 Urmare sesizării înregistrată sub nr. 87 din 09.01.2013, Colegiul director a solicitat punctul de vedere de specialitate cu privire la obiectul plângerii, Ministerului Educației Naționale și Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice. Astfel, prin adresa nr. 411 din 24.01.2013 a fost solicitat punctul de vedere al M.E.N și M.M.F.P.S.P.V.

3.2. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările

ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

3.3. Prin adresa nr. 87 din 24.01.2013 a fost citat petentul, iar prin adresa nr. 410 din 24.01.2013 a fost citat Inspectoratul Școlar al Județului Botoșani și Liceul Tehnologic Special „Ion Pillat” din Dorohoi prin reprezentant. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 13.02.2013. La termen părțile nu s-au prezentat.

3.4. Prin adresa înregistrată cu nr. 1434 din 04.03.2013 și depusă la dosar, petentul a solicitat în mod expres retragerea plângerii.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1.1 Petentul persoană cu handicap grav sesizează faptul că la jumătatea lunii octombrie 2012, la puțin timp după începerea clasei a V-a, a fost informat că nu își mai poate continua studiile la Liceul Tehnologic „Ion Pillat” din Dorohoi, deoarece a depășit vârsta de 30 de ani.

Potentul în vârstă de 33 de ani are un handicap fizic gradul întâi care i-a afectat picioarele și mâinile având mișcări involuntare și tulburări de limbaj. Din acest motiv nu poate scrie cu mâna, ci cu nasul. Din dorința de a învăța a urmat învățământul la domiciliu, clasele I-IV la Școala Specială „Ion Pilat” din Dorohoi, actual Liceul Tehnologic. După terminarea clasei a IV-a, Comisia județeană pentru evaluare Botoșani l-a informat că potrivit art. 84 alin (3) din Ordinul nr. 5573/2011 nu mai poate beneficia de cursurile învățământului special cu frecvență redusă, deoarece a depășit vârsta legală (30 de ani).

Potentul a solicitat printr-o adresă Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului găsirea unei soluții în vederea înscrierii în clasa a V – a.

4.1.2 Prin adresa nr. 411 din 24.01.2013 Consiliul a solicitat Ministerului Educației Naționale și Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice un punct de vedere raportat la obiectul sesizării.

4.2. Prin adresa nr. 747 din 07.02.2013 Liceul Tehnologic Special „Ion Pillat” a comunicat următoarele:

4.2.1 Potentul a fost înscris în unitatea școlară în cl.I -învățământ la domiciliu, an școlar 2011-2012 conform certificatului de expertiză și orientare școlară/profesională nr. 1068/02.06.2011 emis de Comisia pentru Protecția Copilului Botoșani și valabil pentru ciclul școlar pentru clasele I-IV.

În urma monitorizării Comisiei Interne de Evaluare Continuă din cadrul unității școlare, în anul școlar 2011/2012, datorită cunoștințelor și competențelor achiziționate de elev, acesta a trecut în clase superioare, prin urmare, la finalul aceluiași an școlar, a promovat învățământul primar special, iar certificatul de expertiză școlară și-a încetat valabilitatea.

Pentru a avea dreptul la educație, petentul a fost îndrumat de către membrii Comisiei Interne de Evaluare Continuă, la Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională (CJRAE) Botoșani-unitate competentă de a evalua și

emite decizia de continuare a studiilor (art. 41, alin.1 din Legea educației naționale nr. 1/2011), în funcție de particularitățile de vârstă și individuale.

Unitatea școlarizează elevi cu deficiențe mintale moderate, severe și/sau ușoare numai în baza unei decizii emise de Comisia de expertiză din cadrul CJRAE, unde se menționează diagnosticul elevului, forma de învățământ și instituția școlară la care urmează elevul să frecventeze cursurile.

Până la emiterea noului certificat de orientare școlară, s-a ținut legătura cu petentul și anume, un cadru didactic de la LTS „Ion Pillat” Dorohoi, i-a aplicat la începutul noului an școlar 2012/2013 teste inițiale pentru cl.V, în speranța unui răspuns favorabil de înscriere la forma de învățământ la domiciliu în unitatea școlară.

Prin urmare, conducerea Liceului Tehnologic Special Ion Pillat Dorohoi l-a consiliat pe petent pentru a contacta instituții de profil în rezolvarea situației sale. Petentul a prezentat dosarul pentru școlarizare la CJRAE Botoșani, a fost evaluat și în urma evaluării i s-a emis Certificatul de orientare școlară și profesională prin care se precizează diagnosticul (tetrapareză spastică, encefalopatie cronică infantilă) și forma de școlarizare: programe educaționale alternative. Învățământul alternativ este o formă de organizarea procesului didactic, care oferă o altă variantă organizatorică decât cea din școala oficială.

Liceul Tehnologic Special „Ion Pillat” din Dorohoi este unitate de învățământ de stat și oferă servicii educaționale în conformitate cu precizările Legii Educației Naționale nr. 1/2011, OMECTS nr.5573/07.10.2011 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a învățământului special și special integrat și H.G. nr. 1251/13.10.2005 privind măsurile de îmbunătățire a activității de învățare, compensare, recuperare și protecție socială a copiilor/elevilor/tinerilor cu CES din cadrul sistemului de învățământ special și special integrat.

Formele de organizare a liceului sunt: învățământ de zi și învățământ la domiciliu pentru o perioadă determinată de timp. Nu sunt aprobate programe alternative educaționale și personal specializat în această direcție.

Referitor la dreptul la educație și la formare profesională pe durata întregii vieți, indiferent de vârstă sau grad de handicap, se realizează în contexte de „învățare formale, non –formale și informale”-art.297 alin 1 din Legea educației naționale și se poate realiza în diferite centre specializate în domeniul programelor alternative, instituții specificate atât în art.302, art. 310, din Legea educației naționale și art 14 lit. 5 din Ordinul nr. 5573/2011 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a învățământului special și special integrat.

4.3. Prin adresa nr. 931 din 14.02.2013 Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice comunică următoarele:

4.3.1 În conformitate cu prevederile Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată art. 16 alin (1) Educația persoanelor cu handicap este parte integrantă a sistemului național de educație , coordonat de Ministerul Educației Naționale.

(2) Educația persoanelor cu handicap se realizează prin:

- a) unități de învățământ special;
- b) integrare individuală în unități de învățământ de masă, inclusiv în unități cu predare în limbile minorităților naționale;
- c) grupe sau clase speciale compacte, integrate în unități preșcolare și școlare de masă;
- d) servicii educaționale prin cadrele didactice itinerante/de sprijin;
- e) **școlarizare la domiciliu până la absolvirea studiilor liceale, dar nu mai târziu de împlinirea vârstei de 26 de ani, prin grija Ministerului Educației Naționale;**
- f) educația la „patul de spital”, pe durata spitalizării;
- g) alternative educaționale.

În vederea asigurării accesului la educație a persoanelor cu handicap, la toate nivelurile, un grup de deputați ai Parlamentului României au depus un proiect de lege pentru modificarea art.16 alin. 2 lit. e) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, proiect care ar asigura corelarea normativă a prevederilor Legii nr. 448/2006 care dispunea, pe de o parte, faptul că persoanele cu handicap li se asigură educația și formarea profesională de-a lungul întregii vieți, iar pe de altă parte faptul că școlarizarea la domiciliu se poate realiza numai până la absolvirea studiilor liceale. Astfel, modificarea ar da posibilitatea extinderii posibilității școlarizării la domiciliu și pe perioada studiilor universitare, întrucât absolvirea unei forme de învățământ superior ar putea facilita integrarea în societate a acestei categorii de persoane.

4.3.2 În urma dezbaterii comune a Comisiei pentru muncă și protecție socială și Comisiei pentru sănătate și familie al Camerei Deputaților din data de 2 octombrie 2012, (care potrivit prevederilor art. 75 din Constituția României, republicată și a art. 92 din Regulamentul Camerei Deputaților, este Cameră decizională), cele două comisii au propus respingerea proiectului de lege, considerându-se că legislația în vigoare, respectiv Legea educației naționale nr. 1/2011 este acoperitoare și permite organizarea învățământului la domiciliu, nefiind necesare reglementări suplimentare care să creeze paralelisme legislative.

4.4. Prin adresa nr. 869 din 13.02.2013 Inspectoratul Școlar Județean Botoșani arată următoarele:

4.4.1 Potrivit documentelor depuse la dosar, reiese faptul că petentul a absolvit clasele I-IV, în anii școlari 2010-2012, la Școala de Arte și Meserii Ion Pilat Drohoi, conform Foi Matricole nr. 1503/04.07.2012 eliberată de unitatea de învățământ mai sus menționată.

4.4.2 Petentul suferă de tetrapareză spastică și encefalopatie cronică infantilă, conform Certificatului de încadrare în grad de handicap, motiv pentru care a urmat cursurile în regim de învățământ la domiciliu.

Potentul s-a prezentat însoțit de familie la unitatea de învățământ Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională Botoșani, în data de 05.09.2012, în vederea evaluării și orientării școlare.

Comisia de Orientare Școlară și Profesională din cadrul Centrului Județean de Resurse și de Asistență Educațională Botoșani, a eliberat Certificatul de orientare școlară și profesională nr. 23/20.09.2012, petentul fiind orientat către

programele educaționale alternative. Certificatul de orientare nu a fost contestat până la această dată. Petentul și familia acestuia au solicitat evaluarea în vederea înscrierii în clasa a V-a, în anul școlar 2012-2013, la aceeași unitate de învățământ, forma învățământ la domiciliu, dar conform legii nu se încadrează întrucât art. 16 alin. 2 lit. e din legea nr. 448/2006 și art 84 alin. 3 din Ordinul nr. 5573/2011 „*educația persoanelor cu handicap se realizează prin școlarizare la domiciliu până la absolvirea studiilor liceale, dar nu mai târziu de împlinirea vârstei de 26 de ani*”, prin grija Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, nu poate beneficia nici de cursurile învățământului speciale cu frecvență redusă, pe perioada învățământului obligatoriu, deoarece a depășit vârsta de 30 de ani, vârsta limită prevăzută de lege pentru persoanele cu CES nedepasabile.

4.4.3 Datorită ecoului mediatic provocat de cazul petentului se face evidențiată dar mai sunt cazuri similare în județ, dar care au înțeles că legea nu îi avantajează.

Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională Botoșani a încercat să rezolve fiecare caz în parte, conform legii, evitând abordările discriminatorii ale cazurilor similare. În data de 13.02.2013 se va întruni din nou Comisia de Orientare Școlară și Profesională din cadrul Centrului Județean de Resurse și de Asistență Educațională Botoșani, ca urmare a adresei înaintată de către Inspectoratul Școlar Județean Botoșani prin care aduce la cunoștință faptul că Ministerul Educației Naționale a dat „acordul privind școlarizarea la domiciliu, pentru petent” întrucât potrivit legislației în vigoare la vârsta de 34 ani nu se încadrează în prevederile Legii nr.448/2006 și ale Ordinului nr. 5573/2011.

Comisia de Orientare Școlară și Profesională din cadrul Centrului Județean de Resurse și de Asistență Educațională Botoșani va reanaliza dosarul și va ține cont de adresa menționată mai sus.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În raport de actele prezentului dosar, Colegiul director reiterează că jurisdicția exercitată de CNCD este o „jurisdicție administrativă” ce presupune o procedură specială, administrativ-jurisdicțională, ce se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare. Actul de soluționare a unui conflict corelativ dispozițiilor O.G. nr. 137/2000, republicată, este emis de o autoritate administrativă investită, prin lege organică, cu atribuții de jurisdicție administrativă specială (C.N.C.D.) iar actul per se, este susceptibil de a fi atacat în contenciosul administrativ general, sub cenzura instanțelor judecătorești.

5.2. În materia discriminării, legiuitorul român a instituit principiul contradictorialității din care decurge implicit și principiul dreptului la apărare. Potrivit art. 20 alin.4 din O.G. nr. 137/2000 republicată: „Colegiul director al Consiliului dispune măsurile specifice constatării existenței discriminării, cu citarea obligatorie a părților. Citarea se poate face prin orice mijloc care asigură confirmarea primirii. Neprezentarea părților nu împiedică soluționarea sesizării”.

5.3. În cadrul procedurii de soluționare a sesizărilor în materia discriminării, se acordă părților posibilitatea să participe în mod activ la prezentarea,

argumentarea și dovedirea susținerilor lor, având dreptul de a discuta și a combate susținerile făcute de fiecare dintre ele, precum și de a-și expune punctul de vedere.

5.4. În materia probelor, în cursul procedurii de soluționare a petițiilor privind fapte sau acte de discriminare se aplică principiul inversării sarcinii probei, ca excepție relativă la principiul din dreptul comun "onus probandi incumbit actori", potrivit căruia sarcina probei revine celui care face o propunere (afirmație) înaintea judecății. Astfel, potrivit art. 20 alin.6 sarcina probei este împărțită: "Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare".

5.5. Pe de altă parte, procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor în fața C.N.C.D. publicată în Monitorul Oficial nr. 348 din 6 mai 2008 prevede la Capitol II privind Petițiile și autosesizările, Secțiunea a 4-a, Art. 14 alin.1 și alin.2 că: "**Potentul poate să renunțe la petiție fie verbal, în ședința Colegiului director, fie prin cerere scrisă. (2) Renunțarea la petiție se consemnează prin hotărâre a Colegiului director**".

5.6 În cauză, Colegiul ia act de renunțarea expresă la soluționarea plângerii de către petent. Acest fapt rezultă fără echivoc din adresa înregistrată cu nr. 1434 din 04.03.2013 și depusă la dosar. În consecință, în temeiul art. 14 din procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, Colegiul urmează a clasa petiția, excluzându-se astfel pronunțarea asupra aspectelor sesizate în plângerea adresată CNCD.

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Clasarea petiției ca urmare retragerii acesteia de către petent
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

CAZACU IOANA – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

THEODORA BERTZI – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Hotărâre Redactată: S.C.S., Tehnored. V.F

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.